Kjøbenhavns-Posten.

Fierde Aargang.
No. 236. 1830.

Torsdagen den
7. October.

Thorvaldsen og hans Arbeider.

Det danske Folk, som med Rette er stolt af sit Landsmandskab med Billedhuggeren Bertel Thorvaldsen, kjender endnu kun Lidet til hans indholdsrige Liv, og det er kun faa af hans verdensberømte Arbeider, der ere kjendte af Andre, end af dem, som engang vare saa lykkelige, at kunne see dem i Rom. — En enkelt Periode af hans Levnetshistorie er vel — skjøndt ufuldstændigen — beskreven og derefter oftere gjentagen; men hvad der ligger for denne og hvad der fulgte efter, dette er de Fleste saa aldeles ubekjendt, at Man ikke engang med Sikkerhed veed, hvorvidt vi kunne tilregne Os ham som dansk, — en Ære, som andre Nationer ofte har søgt at gjøre Danmark stridig. — Hans Værker adspredes, og engang i Tiden vil man vel — i Danmark som i Udlandet — kunne see og beundre enkelte af hans Frembringelser; men neppe vil noget Museum — i hvor ønskeligt dette endogsaa var — omfatte og bevare dem alle. — Den store Kunstner har selv følt Trangen til et literairt Værk, som omfattede hans Liv og hans Frembringelser, at træde sine Landsmænd, nu og i Eftertiden, nærmere for Øie, og det er ifølge hans egen Opfordring og ved Hjælp af hans egne Meddelelser og Bistand, at Undertegnede nu, efter 6 Aars Arbeide, seer sig istand til, at kunne fremlægge nærværende Indbydelse til Subscription paa et Værk om

Thorvaldsen og hans Arbeider.

Forfatteren har moisommeligen samlet Materialierne hertil og ordnet dem med Flid og Kjærlighed, uden anden Vinding for Øie, end den Glæde, saaledes at kunne afbøde et stort Savn nu og et større i Fremtiden. Hvorvidt han heri har været mere eller mindre heldig, derom kan han ikke selv give noget Vidnesbyrd, — kun saameget vover han frit at tillægge sit Arbeide, at det, med hvad Mangler det end maatte befindes at have, dog indeholder hidtil aldeles ubekjendte Efterretninger, der ikke ville blive uvigtige, saalænge Thorvaldsens Navn nævnes mellem Verdens første Kunstneres.

Hvis dette Værk modtages i den danske Literatur, da vil det fremstaae med et rigere Udstyr, end danske Værker i Almindelighed, men derfor vil det ogsaa blive ualmindeligt kostbart. Den blotte Beskrivelse af Kunstværker — og af disse mere end af de fleste, — var det end lykkedes Forfatteren i den Grad, som er dem værdig — vilde dog langtfra ikke kunne give et tilfredsstillende Billede af Compositionernes store Skjønhed. I denne Overbeviisning har Forfatteren benyttet de Midler, som han lykkeligviis var i Besiddelse af, for at tilveiebringe en Samling af Omrids af alle de endnu bevarede Arbeider, som den store Kunstner har udført (Busterne alene undtagne) fra det første Præmiestykke i Akademiets Skoler, indtil det sidste i hans righoldige, hæderkronede Aar. Dette Antal Tegninger, til Beløb 180, som deels ere udførte i Rom under Thorvaldsens eget Tilsyn af Kunstnere som Bissen og Lindau, deels her i Kjøbenhavn under Veiledning af Akademiets Professorer, DHrr. Eckersberg, Lund og Freund, udføres i Kobberstik *) af adskillige unge danske Kunstnere, som dertil have Evne og Kjærlighed. Det vil derfor let indsees, at et saadant Værk, som ved dette og det øvrige Udstyr, saavidt muligt, skal være Gjenstanden værdigt, vil, for at kunne udgives i Danmark, uden at Forfatteren skal lide Tab i de betydelige Omkostninger, stige til en saadan Priis, at det kun kan tilbydes dem, der paa Nationens Vegne finde sig foranledigede til en Udgift for at fremme dette som et National-Anliggende.

Det første Bind (20-25 Ark), som vil kunne udkomme i Sommeren 1831, indeholder Beretninger om Thorvaldsens Ungdom, der følge ham Aar for Aar indtil 1814. Denne Afdeling indeholder, foruden Tittelkobber, Vignet og Portrait af Kunstneren i hans 24de Aar, Omrids af 10 Arbeider, som han i Kjøbenhavn har udført i Aarene 1789-96, og 63 Omrids af hans Arbeider i de paafølgende 18 Aar i Rom. Som de mærkeligste Momenter i Kunstnerens Livshistorie ville hans Frembringelser findes anførte i chronologisk Orden, og til Oplysning om hvert af disse har Forf. valgt, først at fremsætte den mythologiske eller historiske Opgave i kort Fuldstændighed, saaledes som

*) Som Prøver findes Aftryk af adskillige Plader udstillede i den Gyldendalske Boghandel og hos Hr. Universitets-Boghandler Reitzel.

den maa kjendes for at forstaae Gjenstanden; derefter en Fremstilling af, hvorledes Kunstneren har valgt at behandle sit Emne; endeligen Noticer og Efterretninger, som tjene til at oplyse hvert enkelt Arbeides Historie, og, i særskildte Anmærkninger, Tillæg og Henvisninger, som vedkomme enkelte Steder i Texten. — Den anden Deel, som fra Forfatterens Haand ligger færdig, og hvori Kunstnerens Liv og Virken følges fra Aaret 1814 til 1828, vil kunne udkomme saasnart alle Pladerne dertil, til Beløb 104, ere stukne, hvilket forventes at ville kunne skee i Sommeren 1832.

For at dække Omkostningerne ved Udgivelsen af dette Værk paa Dansk fordres et Antal af henimod 200 Subscribentere, som forpligte sig til, ved Modtagelsen for hver af Værkets tvende Dele at betale 15 Rbdlr. r. S. Værket vil udkomme i 4to, saaledes udstyret i Henseende til Papir, Tryk og Indbinding, som lignende Værker sædvanligt fremstaae i Udlandet. Forfatteren, som ved den danske Udgave ikke har beregnet sig noget Honorar, forbeholder sig, senere at udgive dette Værk i det engelske og i det tydske Sprog. Af denne Grund vil Oplaget af den danske Udgave ikke blive større end Antallet af Subscribenterne. Forudsat at dette Værk ikke skulde finde 150 Subscribentere, seer Forfatteren sig nødt til at henvende sig til en engelsk eller tydsk Boghandel for at afhændige Kobberpladerne tilligemed Oversættelserne, og troer han sig da ved nærværende Indbydelse betrygget imod enhver senere Bebreidelse, om et Værk, der i enhver Henseende tilhører Danmark, fremstaaer paa fremmed Jordbund.

Charlottenborg, den 1ste October 1830.

J. M. Thiele,
Prof. Secretair ved det Kongelige Academie for de skjønne Kunster.

Et Par Bemærkninger,

i Anledning af Hr. H. C. Andersens Erindringsblad fra Hovedstaden.

Hr. Andersen har, i sit Erindringsblad fra Hovedstaden, sagt: "at Munden er aldrig lukt paa Damerne, der sidde om Theebordet, og at deres Tale er Pjat." Hvis han med disse Udtryk blot mener enkelte Theecirkler, kan han mulig have Ret; men har han tænkt sig dem i Almindelighed, maa jeg formode, at han er fremmed i Kjøbenhavn; thi saa fattige paa Aand og Dannelse ere vore Damer i Almindelighed ikke, at de skulde snakke i et Væk, og at deres Conversation fortjente en saadan Benævnelse. Følgende Bemærkninger ville maaskee derfor ei være ganske overflødige:

Qvindens Conversation maa, ligesaavel som hendes hele Adfærd, være væsentlig forskjællig fra Mandens; thi blot derved bliver den os kjær. "Hvorfor elske vi Manden?" sagde en Dame til mig, "fordi han er Mand" — "og hvorfor elske vi Qvinden?" vilde jeg tilfoie, "fordi hun er Qvinde." Hiin herster ved Styrke og Genie, denne ved Ynde og Aand. Jo mere sand Qvindelighed, jo mere forbringsfrit Ynde hun formaaer at lægge i Tale og Opførsel, jo længere staaer hun fra Manden, og desto fastere vil hun fængsle ham.

Som Selskaberinde bestaaer hendes Fortrin i, med let ukunstlet Underholdning, at omhandle forskjellige Gjenstande, mangfoldiggjøre dem og gjøre Ubetydeligheder interessante og vigtige. Det er ei fordi Conversationen flyder fra skjønne Læber, at vi ynde den, men det er fordi Alt bliver behandlet med qvindeligt Ynde og Elskværdighed. Hun vil, i Egenskab af Qvinde, kunne tale om Alt, selv om den ubetydeligste Huusgjerning, og Timerne ville dog i hendes Kreds flyde for mig som Øieblikke; hun vil derimod behandle de samme Gjenstande som Mand og hun vil blive uudstaaelig. Den dannede og aandrige Dame vil maaske, med hundrede Ord, ei sige mere end jeg vil kunne sige med fem, men derfor er hendes Tale ligesaalidet Pjat, som en af Walter Scotts Romaner i fire Bind, fordi den blot er grundet paa en Ballade.

Hvis Hr. Andersen aldrig har kjendt de skjønne Øieblikke, naar ynderige Damer samle sig om det lille Theebord og med elskværdig Qvindelighed omhandle, hvad de ansee deres Opmærksomhed værdigt, vil jeg tilraade ham, at tilvænne sig en Selskabstone, der er Kjønnet behagelig, og han vil vist finde deres Conversation at være noget Mere end hvad han benævner den. Lykkes det ham ikke, gjør han bedst i at blive borte; thi Manden, der bringer sit Studerekammer med sig i Selskabet, med andre Ord, der taler om Alt i en Pedants eller Skolemesters Tone, ville Damerne finde triviel, og lade uændset sidde og gjøre sine Bemærkninger. Hr. Andersen maa derfor ei ansee sig berettiget til at nedsætte det Kjøn, vi ei blot skylde vore lykkeligste Timer, men endog vore Sæders Forfinelse og Forædling, fordi han ei formaaer at skatte dets Værd og han har det Held at høre til Dagsmagens Yndlingsforfattere. I den mandlige Kreds søger man Aandsføde, i den qvindelige Aandsnydelse, og man vil vist finde sig mindre skuffet her end hist. *)

Jørgensen Jomtou.

*) Hvi Ingen har viist det Fornærmende i Hr. A's Arbeide, er mig paafaldende, thi nægter Naturen Qvinden Evne, og vi hende Ret, til at være sit Kjøns Forsvar, maa det vist være vor Pligt at optræde i denne Egenskab, naar hun ubeføiet angribes.

Rettelse. I No. 234, 1ste S. 2 Sp. L. 2 f. o. et heelt Aarhundrede, læs: et halvt Aarhundrede; S. 782, 2 Sp. L. 17 f. o. Angoleme, læs: Angouleme; S. 783, 1 Sp. L. 9 f. n. og 2 Sp. L. 8 f. o. James, læs: Jacques. — Lafitte er nu Præsident for de Deputeredes Kammer.

Udgiven af A. P. Liunge. Trykt i det Poppike Officin.

For dette Blad, som med Kongelig allernaadigst Tilladelse forsendes med Posten, saavel i Danmark som i Hertugdømmene, tegner man sig heri Staden paa Hiørnet af Adelgaden og Gothersgaden No. 8 i Stuen, og i Provindserne paa alle Kongelige Postkontoirer.

Thorvaldsens Museums Smaatryk-Samling 1830